

סיכום עונת 2012/13

עונת 2012/13 כבר מאחורינו וכולנו כבר בהכנות לעונה החדשה. כתבה זו מוקדשת לסיכום עונת 2012/13. ערב העונה, היתה לנו הערכת יבולים אופטימית שהסתכמה ב – 600,000 טון, יבול שיא במונחים של בעשור האחרון. בסופו של עניין רשמנו בפנינו פספוס ענק בהערכת היבולים, כאשר היבול הסתכם ב 517 אלף טון בלבד.

יבול הדורים בישראל 2007-2012 (באלפי טון)

עונה	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
יבול	559	572	536.5	470	587	517

כפי שאנו רואים מטבלת היבולים לעיל, יבול העונה האחרונה היה נמוך ב – 5% ממוצע חמש העונות האחרונות, וגבוה רק משנת השפל שהיתה לפני שנתיים. בסה"כ ניתן להגדיר את העונה כמאכזבת בשל 3 סיבות עיקריות:

1. יבול נמוך.
2. שערי חליפין בעייתיים בכל יעדי השוק (דולר, יורו, ין).
3. נזקים קשים של הסופה בשבוע השני של ינואר, נזקים שגרמו לא רק לאבדן ישיר של פרי, אלא, להפחתה משמעותית באיכויות הפרי המשווק ובעקבות זאת לפחיתה משמעותית בהכנסות למגדלים.

הערכת היבולים המוטעית היתה בשני מינים. בקליפים ההערכה עמדה על יבול של 200,000 טון ובפועל הגענו ל 175,000 טון, ובתפוזים למיניהם, שם הטעות בהערכה היתה עצומה, כאשר הערכנו 130,000 טון, והגענו בסופו של דבר ליבול דל של 72,250 טון בלבד.

שוק מקומי

השוק המקומי לא נפגע מהמחסור ביבול. רמת היבול הנמוכה אפשרה שיווק שענה לביקושים, עם רמת מחירים ממוצעת ויותר. כמויות התוצרת ששווקו לשוק המקומי, ומובאות בטבלה להלן, דומות לכמויות בשנים האחרונות.

כמויות הדורים (באלפי טון) לשוק המקומי

תפוזים	אשכוליות	קליפים	לימון	אחרים	סה"כ
40	12	68	50	5	175

תעשייה

ענף הפרי לתעשייה נפגע קשות מהמחסור בפרי , לאחר שנה יחסית טובה (הן בכמות והן במחיר) בעונה הקודמת .

בעיקר בולט המחסור בחומר הגלם לתעשיית מיץ התפוזים . אני צופה כי מצב זה ישתפר במידת מה בעתיד הקרוב , שכן , אנו נמצאים בתקופת מעבר שבה יש עקירה של שטחי תפוזים ותיקים (שמוטי וולנסיה) , בעוד ששטחי התפוזים החדשים (טבוריים למיניהם) עדין צעירים .

הדרים לתעשייה 2004/5 – 2012/13 (אלפי טונות)

מין	2004/5	2005/6	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
תפוזים	77,000	58,850	83,750	42,121	53,500	45,772	24,634	38,092	24,858
אשכוליות	160,000	165,200	156,750	144,241	141,674	107,076	88,182	153,008	116,969
קליפים	47,000	33,000	38,500	24,135	25,408	26,840	23,037	37,723	29,954
לימונים	6,000	4,400	4,000	1,600	2,728	2,515	2,368	2,631	1,768
סה"כ	290,000	261,450	283,000	212,097	223,310	182,203	139,906	231,602	173,549

יצוא

היצוא פחת ב 8% לעומת אשתקד . מהטבלה המסכמת את היצוא ניתן לראות כי למעשה נותרנו עם 2 מוצרי יצוא עיקריים – אשכוליות וקליפים. יצוא התז"ים , שהיה בעבר תפארת הענף , הפך למוצר נלווה בלבד . מתוך 7,370 טון יצוא של תז"ים , רק 5,224 טון היו שמוטי .

הציפיות לפריצה ביצוא טבוריים אפילים ליעדים שונים (ובכללם קוריאה) , לא התממש מסיבות של איכות קליפה . נקווה שמדובר בתופעה חולפת , שניתן יהיה להתגבר עליה בעתיד .

הקליפים הלכו ברובם לרוסיה ואוקראינה (שני היעדים הללו – 23.4% מכלל יצוא ההדרים שלנו) , וכך כל היצוא של הזנים הרבים – נובה , מינאולה , טופז, מורקוט , אודם , מיכל , ומירב יוצאו ליעדים אלו ולמדינות מזרח אירופאיות אחרות .

ה"אורי" שקיוונו שיניב 75,000 טון ויהיו 60-65 אלף טון יצוא , אכזב קשות . למרות שהפרי היה במנינים טובים משנה שעברה , היבול הסתכם בכ 60 אלף טון בלבד והיצוא , שציפינו לגידול של 50% לעומת שנה שעברה , הסתכם ב 49 אלף טון בלבד (גידול של 5%) .

אם הוזכר כבר היצוא לרוסיה ואוקראינה , כדאי לציין שלשני יעדים אלו שווקו השנה 7,500 טון "אורי" (80% יותר מאשתקד) , בשל בעיות איכות חיצוניות שנגרמו עקב סופות ינואר . בצורה זו ניתן היה לשמר את הפרי הטוב לשוקי הפרימיום ולמקסם הכנסה מהפרי הנחות .

בסיכומה של עונה , ניתן לומר כי בשל תנאי מזג האויר , נפגעו הכנסות המגדלים בזן "אורי" פעמיים – פעם בכמות ופעם שניה ברמת המחירים הממוצעת , שירדה משמעותית עקב אריזה של למעלה מ 25% מהפרי כקלאס 2 .

נתוני יצוא (ב 000 טון) של הדריים מישראל 2006-2012

2012/13	2011/12	2010/11	2009/10	2008/9	2007/8	2006/7	משפחה
7,369	13,017	12,464	21,753	26,997	30,396	35,180	תפוזים
78,632	79,905	82,731	84,418	85,180	81,110	82,130	אשכוליות
78,170	83,399	56,269	67,984	54,695	50,112	51,641	קליפים
766	1,174	501	1,877	1,988	4,024	2,316	לימונים
1,786	2,893	3,031	3,206	4,716	6,417	5,957	אחרים
166,723	180,388	154,996	179,238	173,576	172,059	177,224	סה"כ

למרות בעיות האיכות הקשות ביצוא, המשיך ה"אורי" לככב בשוקים האירופיים החשובים, ובמיוחד בצרפת (40%), קנדה וארה"ב (12%), נורבגיה, שוודיה, אנגליה, פינלנד, איטליה, הולנד ויפן (כ - 4% כ"א).

מחירי העונה הנוכחית היו לא פחות טובים. נתון מפתיע שחוזר על עצמו שנה שניה ברצף הוא כי מחירי ינואר הם הטובים ביותר, כנראה בגלל העדר תחרות ראויה (יש זנים אחרים, אך נחותים) וכן בשל הצפיות למוצר והכמויות שעדיין לא גדולות. אם התמורה בש"ח היתה נמוכה יותר משנה קודמת, הסיבה היא באיכות החיצונית ובשער החליפין. ידידי בצרפת אוספים עבורי את נתוני המכירה הסיטונאים בצרפת מול המתחרים ולפניכם טבלה המשווה את מחירי העונה מול מחירי העונה הקודמת מול מתחרינו (לאותן איכויות פרי, המחירים ביורו/ק"ג).

עונת 12/13

עונת 11/12

"אורי"	נדורקוט ספרדי	נדורקוט מרוקני	"אורי"	נדורקוט ספרדי	נדורקוט מרוקני	שבוע
2.1-2.2						2
2.0-2.2			2.2-2.3		1.1-1.4	3
1.8-2.0	1.6	1.4-1.5	2.0-2.2		1.0-1.45	4
1.7-1.9	1.5-1.7	1.35-1.4	1.8-2.0	1.8	1.0-1.45	5
1.7-1.8	1.5-1.6	1.3-1.4	1.5-1.7	1.3-1.4	1.25-1.5	7
1.8	1.5-1.6	1.2-1.3	1.6-1.8	1.2-1.4	1.1-1.4	8
1.8-2.0	1.5-1.6	1.0-1.25	1.8-1.9	1.2-1.4	1.3-1.45	9
1.9-2.0	1.5-1.6	1.0-1.1	1.8-2.0	1.2-1.4	1.2-1.4	10
1.8-2.0	1.5-1.6	1.15-1.4	1.8-2.0	1.3-1.5	1.35-1.4	11
1.8-2.0	1.5-1.6		1.8-1.9	1.4-1.6	1.35-1.5	12
1.8-2.0	1.5-1.6		1.7-1.8	1.4-1.6	1.35-1.5	13

מנתוני שתי העונות, בולטת עליונות ה"אורי", הן ברמת המחירים והן באורך העונה. נשאר רק לקוות כי מגמה זו תימשך ושנהיה מספיק יצירתיים כדי לבסס את המוצר כמוצר המוביל בשוק, ולאורך זמן.

במוצר הדגל השני שלנו, האשכוליות, היתה שוב שנה יחסית קשה למגדלים. היבולים היו יחסית בסדר וגם האשכוליות (בשל הפרי החבוי בתוך העץ) כמעט לא נפגעו מפגעי מזג האוויר.

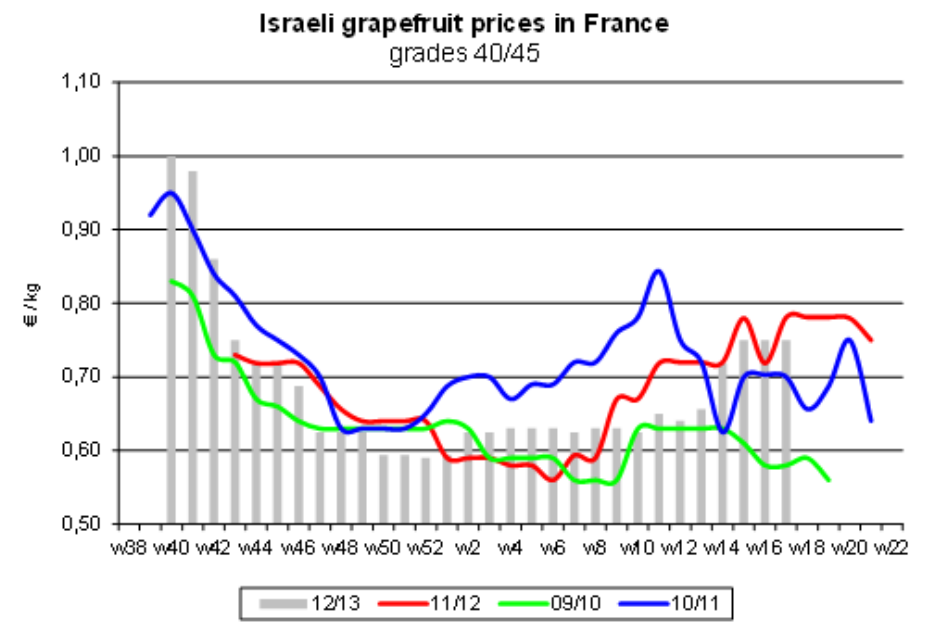
לאשכולית האדומה, שיוצאה בכמות יפה של 60,000 טון, היתה תקופת שיווק טובה רק בשבועיים הראשונים של העונה ובשלושת השבועות האחרונים.

זאת למרות שתנאי השוק היו נוחים יחסית, כאשר פרי דרום אפריקני כבר לא היה בשוק בהגעות הראשונות שלנו וטורקיה, שסבלה מיבול נמוך השנה, בכלל לא הגיעה לשוק העיקרי שלנו – צרפת (עונה קודמת - 1.927 מיליון תיבות בצרפת !), כך שהשוק היה בשני קוים עיקריים – ישראלי ואמריקני.

למרות הנתונים המבטיחים, המחירים הסיטונאים לאשכוליות היו גרועים יותר ממחירי השנתיים הקודמות, ורק עונת 2009/10 היתה גרועה יותר.

הענף מתמודד כבר 4 עונות עם מחירים בעייתיים והשנה גם מחיר התעשייה, שבשנה שעברה שימש כ"רשת בטחון" כלכלית למגדלים, ירד בצורה דראסטית, ורק מגדלים נבחרים ויצואנים שפעלו בחכמה, צלחו בשלום את העונה הבעייתית הזו (וגם פה שערי החליפין הוסיפו קשיים).

מחירים ממוצעים של אשכוליות אדומות בצרפת 2009/10-2012/13

לסיכום – עונה לא קלה עברה עלינו, וכמיטב המסורת האופטימית, אפשר לצפות רק לטוב יותר בעונה הקרובה. אמן ובהצלחה לכולם !!!